

Uitsluiting slacht van paarden door houder niet meer toegestaan

TEKST THIBAUT FRIPPIAT¹ EN MARIANNE SLOET VAN OLDRUITENBORGH-OOSTERBAAN²

¹ sportpaardenarts.nl, Laren

² Eikenlust Equine Consultancy, Bilthoven

Met het oog op de uniforme toepassing van de Europese wetgeving inzake de identificatie van paarden is bovengenoemde verordening op 21 april 2021 in alle lidstaten van kracht geworden. Dit document is een uitvoeringsverordening voor drie andere EU-verordeningen: 2016/429 (diergezondheidswetgeving), 2016/1012 (fokkerijverordening) en 2019/6 (diergeneesmiddelen). Een van de belangrijke consequenties van deze verordening is dat de vlag 'verzoek van de houder' niet meer gezet mag worden om een paard van de slacht uit te sluiten. Dit heeft met name administratieve consequenties voor houders én dierenartsen. Opmerkelijk

is dat de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland – een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat – de KNMvD en de andere stakeholders uit de paardensector pas recent heeft geïnformeerd.

PAARD IS VOEDSELPRODUCEREND DIER

Artikel 38 van de verordening geeft de redenen aan waarom een paard mag worden uitgesloten van de slacht. In beginsel wordt geacht dat alle paarden voor de slacht bestemd zijn, tenzij zij onherroepelijk zijn uitgesloten. Sinds de inwerking-treding van deze verordening mogen uitsluitend de paardenpaspoort uitgevende instanties (ppi's) en de

Met invoering van EU-verordening 2021/963 is het niet meer toegestaan dat een paard op verzoek van een houder wordt uitgesloten van de slacht voor menselijke consumptie. De andere redenen tot uitsluiting – een medische reden of een te laat aangevraagd of duplicaat paspoort – gelden nog wel. Dit artikel geeft inzicht over deze nogal ingrijpende wijziging in de regelgeving. De lezer wordt geattendeerd op het feit dat deze bepaling alleen betrekking heeft op de slacht voor menselijke consumptie en niet alleen voor paarden geldt maar voor alle paardachtigen.

verantwoordelijke dierenartsen paarden van de slacht uitsluiten. Paardenhouders hebben geen bevoegdheid meer om dit te doen om bijvoorbeeld emotionele of administratieve redenen. De achterliggende verklaring is de verspilling van dierlijke eiwitten door de uitsluiting wanneer deze niet gebaseerd is op risico's voor de voedselveiligheid. Een paardenhouder mag over het levenseinde van zijn paard beslissen (euthanasie of slachten) maar alleen als hij of zij op dat moment inderdaad de houder is. Sommige (handels) paarden zullen immers gedurende hun hele leven meerdere malen van eigenaar veranderen.

HOOFDSTUK II: MEDISCHE BEHANDELINGEN

ADMINISTRATION OF VETERINARY MEDICINAL PRODUCTS/ADMINISTRATION DE MÉDICAMENTS VÉTÉRINAIRES/ VERABREICHUNG VON TIERARZNEIMITTELN

Deel I/Part I/ Partie I/Teil I:

Datum en plaats van afgifte van deze sectie:
Date and place of issue of this section:
Date et lieu de délivrance de ce chapitre:
Datum und Ort der Ausstellung dieses Abschnitts:

Uniek levensnummer
Unique life number
Numéro unique d'identification valable à vie
Equiden-Kennnummer

Instantie van afgifte voor deze sectie van het identificatiedocument:
Issuing body for this section of the identification document:
Organisme émetteur délivrant ce chapitre du document d'identification:
Stelle, die diesen Abschnitt des Identifizierungsdokuments ausstellt:

Deel II/Part II/ Partie II/Teil II:

De paardschijte is niet bestemd voor de slacht voor menselijke consumptie. Aan de paardschijte mogen daarom diergeneesmiddelen worden toegediend die zijn toegestaan overeenkomstig artikel 6, lid 4, van Verordening (EU) 2019/6 of geneesmiddelen die worden toegediend overeenkomstig artikel 112, lid 4, van de Verordening. The equine animal is not intended for slaughter for human consumption, and may therefore undergo the administration of veterinary medicinal products authorised in accordance with Article 6(4) of Regulation (EU) 2019/6 or medicinal products administered in accordance with Article 112(4) of that Regulation. L'équidé n'est pas destiné à l'abattage pour la consommation humaine, et par conséquent, l'équidé peut recevoir des médicaments vétérinaires autorisés conformément à l'article 6, paragraphe 4, du règlement (UE) 2019/6 ou des médicaments administrés conformément à l'article 112, paragraphe 4, du ledit règlement. Der Equide ist nicht zur Schlachtung für den menschlichen Verzehr bestimmt; daher dürfen ihm Tierarzneimittel verabreicht werden, die gemäß Artikel 6 Absatz 4 der Verordnung (EU) 2019/6 zugelassen sind, oder Arzneimittel, die gemäß Artikel 112 Absatz 4 der genannten Verordnung verabreicht werden. Tiermedizinische Arzneimittel verabreicht werden, die gemäß Artikel 6 Absatz 3 zugelassen sind oder gemäß Artikel 10 Absatz 2 der Richtlinie 2001/82/EG verabreicht werden.

Verklaring / Declaration / Déclaration / Erklärung	De in dit identificatiedocument beschreven paardschijte is niet bestemd voor de slacht voor menselijke consumptie. The equine animal described in this identification document is not intended for slaughter for human consumption. L'animal équidé décrit dans le présent document d'identification n'est pas destiné à l'abattage pour la consommation humaine. Der in diesem Identifizierungsdokument beschriebene Equide ist nicht zur Schlachtung für den menschlichen Verzehr bestimmt.	
Datum en plaats / Date and place / Date et lieu / Datum und Ort	Verantwoordelijke dierenarts die handelt overeenkomstig artikel 112, lid 4, van Verordening (EU) 2019/6(2). Veterinarian responsible acting in accordance with Article 112(4) of Regulation (EU) 2019/6(2). Vétérinaire responsable procédant conformément à l'article 112, paragraphe 4, du règlement (UE) 2019/6(2). Verantwortliche(r) Tierarzt/Tierärztin gemäß Artikel 112 Absatz 4 der Verordnung (EU) 2019/6(2).	Naam (in hoofdletters) en handtekening van de verantwoordelijke dierenarts. Name in capital letters and signature of the veterinarian, Nom en capitales et signature du vétérinaire. Name (in Großbuchstaben) und Unterschrift des zuständigen Tierarztes.
	Instantie van afgifte ¹ of bevoegde instantie ² / Issuing body ¹ or competent authority ² / Organe émetteur ¹ ou autorité compétente ² / Ausstellungsstelle ¹ oder zuständige Behörde ² .	Naam (in hoofdletters) en handtekening van de erkende persoon ¹ / Name (in capital letters) and signature of the person responsible ¹ / Nom (en lettre capitales) et signature de personne responsable ¹ / Name (in Großbuchstaben) und Unterschrift der zuständigen Person ¹ .

Lifleg van de voetnoten, zie pagina 12. Explanation of the footnotes, look page 12. Explication des notes, voyez page 12. Erklärung der Fußnoten, siehe Seite 12

Figuur 1. Pagina 6 uit het Europese paardenpaspoort ingevoerd vanaf 2022; hier kan bij Deel II worden aangegeven dat het paard niet bestemd is voor de slacht voor menselijke consumptie. In oudere paspoorten kan deze pagina er wat anders uitzien of op een andere plaats in het paspoort staan.

Deel III/Part III/ Partie III/Teil III: Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 470/2009 en Richtlijn 96/22/EG mag de paardschijte een medische behandeling ondergaan overeenkomstig artikel 115, lid 1, van Verordening (EU) 2019/6 op voorwaarde dat de behandelde paardschijte pas voor menselijke consumptie wordt geschikt na afloop van de algemene wachttijd van zes maanden die volgt op de dag van de laatste toediening van de stoffen die overeenkomstig artikel 115, lid 5, van de Verordening in een lijst zijn opgenomen. Het handelsverkeer in geneesmiddelen paardschijten waarvoor de in artikel 4 van Richtlijn 96/22/EG bedoelde oorzaken diergeneesmiddelen zijn toegediend die afbitterbolon of -agronaten bevatten, is, nog vóór de wachttijd is verstreken, toegestaan overeenkomstig artikel 7, lid 1, van Richtlijn 96/22/EG.	Partie III/Partie IV: Selon l'article 115 de la directive 96/22/CE, l'équidé peut faire l'objet d'un traitement médicamenteux conformément à l'article 115, paragraphe 1, du règlement (UE) 2019/6 à condition que l'équidé ainsi traité ne soit abattu en vue de la consommation humaine qu'au terme d'un temps d'attente général de six mois suivant la date de la dernière administration de substances faibles conformément à l'article 115, paragraphe 5, du ledit règlement. Les échanges des équidés enrégistrés auxquels ont été administrés des médicaments vétérinaires contenant du trembolone allyle ou des substances beta-agonistes sus-fins indiquées à l'article 4 de la Directive 96/22/CE peuvent s'effectuer avant la fin de la période d'attente, conformément à l'article 7, paragraphe 1, de la Directive 96/22/CE.
Part III/Part IV: Without prejudice to Regulation (EC) No 470/2009 and Directive 96/22/EC, the equine animal may be subject to medicinal treatment in accordance with Article 115(1) of Regulation (EU) 2019/6 under the condition that the equine animal so treated may only be slaughtered for human consumption after the end of the general withdrawal period of six months following the date of last administration of the substances listed in accordance with Article 115(5) of that Regulation. CE/Trade in registered equines to which veterinary medicinal products containing allyl trembolone or beta-agonists have been administered for the purposes referred to in Article 4 of Directive 96/22/EC, may take place before the end of the withdrawal period, in accordance with Article 7(1) of Directive 96/22/EC.	Teil III/Teil IV: Unbeschadet der Verordnung (EG) Nr. 470/2009 und der Richtlinie 96/22/EG kann der Equide gemäß Artikel 115 Absatz 1 der Verordnung (EU) 2019/6 mit Arzneimitteln behandelt werden, sofern der entsprechend behandelte Equide erst nach Ablauf der allgemeinen Wartezeit von sechs Monaten ab dem Datum der letzten Verabreichung von Wirkstoffen gemäß Artikel 115 Absatz 5 der genannten Verordnung für den menschlichen Verzehr geschlachtet wird. Der Handel mit registrierten Equiden, denen zu einem der in Artikel 4 der Richtlinie 96/22/EG genannten Zwecke Tierarzneimittel verabreicht wurden, die Alkylerbolon oder ̢-Agonisten enthalten, ist gemäß Artikel 7 Absatz 1 der Richtlinie 96/22/EG bereits vor dem Ende der Wartezeit möglich.

REGISTRATIE VAN TOEGEDIENDE GENEESMIDDELEN MEDICATION RECORD/ ENREGISTREMENT DE LA MÉDICATION /VERABREICHTE ARZNEIMITTEL

Datum en plaats van de laatste toediening zoals voorgeschreven overeenkomstig artikel 115, lid 1, van Verordening (EU) 2019/6(2) of Datum van de laatste toediening overeenkomstig artikel 4 van Richtlijn 96/22/EG.	Plaats - Landcode - Postcode - Plaats	Essentiële stof(fen) in het overeenkomstig artikel 115 van Verordening (EU) 2019/6 toegediende geneesmiddel, als vermeld in de eerste kolom(2)(3)(4) of stoffen in het overeenkomstig artikel 4 van Richtlijn 96/22/EG toegediende diergeneesmiddel.	Verantwoordelijke dierenarts die het geneesmiddel heeft toegediend en/of voorgeschreven/Veterinarian responsible administering and/or prescribing the administration of the medicinal product/Vétérinaire responsable administrant et/ou prescrivant l'administration d'un médicament/Verantwoordelijke(r) Tierarzt/Tierärztin, die/die das Arzneimittel verabreicht und/oder verschreibt
Date and place of last administration, as prescribed, in accordance with Article 115(1) of Regulation (EU) 2019/6(2) or Date of last administration in accordance with Article 4 of Directive 96/22/EC.	Place - Country code - Postal code - Place	Essential substance(s) incorporated in the medicinal product administered in accordance with Article 115 of Regulation (EU) 2019/6 as mentioned in the first column(2)(3)(4) or substance(s) incorporated in the veterinary medicinal product administered in accordance with Article 4 of Directive 96/22/EC.	Naam/Name/Nom/Name ¹
Date et lieu de la dernière administration, telle que prescrite, conformément à l'article 115, paragraphe 1, du règlement (UE) 2019/6(2) ou Date de la dernière administration conformément à l'article 4 de la Directive 96/22/CE.	Lieu - Code pays - Code postal - Lieu	Substance(s) essentielle(s) incorporé(es) dans le médicament administré conformément à l'article 115, du règlement (UE) 2019/6(2), comme mentionné dans la première colonne(2)(3)(4) ou substance(s) incorporée(s) dans le médicament vétérinaire administré conformément à l'article 4 Directive 96/22/CE.	Adres/Address/Adresse/Anschrift ²
Datum und Ort der letzten Verabreichung eines Arzneimittels nach Verschreibung gemäß Artikel 115 Absatz 1 der Verordnung (EU) 2019/6(2) oder Datum der letzten Verabreichung gemäß Artikel 4 der Richtlinie 96/22/EG.	Ort - Landes-Code - Postleitzahl - Ort	Wesentliche(r) Wirkstoff(e) im Arzneimittel, das gemäß Artikel 115 der Verordnung (EU) 2019/6 verabreicht wurde, wie in der ersten Spalte genannt(2)(3)(4) oder Wirkstoff(e) im Arzneimittel, das gemäß Artikel 4 der Richtlinie 96/22/EG verabreicht wurde	Postcode/Postal code/Code postal/ Postleitzahl ³
			Plaats/Place/Lieu/Ort ⁴
			Telefoonnummer/Telephone/Téléphone/ Telefon ⁵

Lifleg van de voetnoten, zie pagina 12. Explanation of the footnotes, look page 12. Explication des notes, voyez page 12. Erklärung der Fußnoten, siehe Seite 12

Figuur 2. Pagina 7 uit het Europese paardenpaspoort ingevoerd vanaf 2022; hier moet de dierenarts die één of meer medicijnen uit de positieve lijst ('zes-maandenlijst') wil gebruiken zijn gegevens invullen. In oudere paspoorten kan deze pagina er wat anders uitzien of op een andere plaats in het paspoort staan.

UITSLUITING VAN DE SLACHT

Artikel 38 beschrijft ook de situaties waarin dierenartsen en de bevoegde autoriteit paarden moeten uitsluiten van de slacht. De verantwoordelijke dierenarts moet een paard van de slacht uitsluiten bij een behandeling die niet compatibel is met voedselveiligheid. De uitsluiting moet onherroepelijk in het paspoort worden ingevuld en wel voorafgaande aan de behandeling en met instemming van de paardenhouder (figuur 1 en 4). Een niet compatibele behandeling is een behandeling met een stof die geen maximumwaarden voor residuen (MRL) heeft en ook niet op de positieve lijst (6-maanden wachttijd) staat. Een dierenarts mag een paard niet van de slacht uitsluiten bij toediening of aflevering van een geneesmiddel uit de '6-maanden lijst'. Deze middelen moeten in het paspoort worden genoteerd op de betreffende pagina (figuur 2 - 4).

De ppi's, als bevoegde autoriteit, moeten de paarden in drie gevallen van de slacht uitsluiten. Ten eerste bij afgifte van een nieuw paspoort voor een paard dat al (vóór de inwerkingtreding van deze verordening) uitgesloten was. Ten tweede bij afgifte van een duplicaat of vervangend paspoort. Een duplicaat paspoort wordt afgegeven wanneer de identiteit van het paard bekend en controleerbaar is (bijvoorbeeld door het lezen van de transponder en het controleren van de aftekeningen of foto's van het paard). Een vervangend paspoort wordt afgegeven wanneer de identiteit van het paard niet duidelijk is (bijvoorbeeld paarden die meer dan negen maanden na de geboorte geïdentificeerd worden). Ten derde bij import van een paard buiten de EU, waarbij het paspoort niet aan de EU-regelgeving voldoet. Hiervoor zijn de volgende exportlanden onder bepaalde importcriteria uitgezonderd: Andorra, Argentinië, Australië, Brazilië, Belarus, Canada, Nieuw-Zeeland, Servië, Uruguay, Verenigd Koninkrijk en Zwitserland.

ADMINISTRATIEVE VERPLICHTINGEN

Een paard is een voedselproducerend dier, tenzij er in het I&R-systeem en/of in het paspoort is aangegeven dat het paard is uitgesloten van de slacht. Aan voedselproducerende dieren mogen alleen (dier)geneesmiddelen door dierenartsen worden voorgeschreven, toegediend of afgeleverd die werkzame stoffen bevatten uit tabel I van EU-verordening 37/2010 (lijst van stoffen met MLR) of de bijlage van EU-verordening 122/2013 (positieve lijst met 6-maanden wachttijd). Bij toediening van een (dier)geneesmiddel met MRL aan een voedselproducerend paard, hoeft de verantwoordelijke dierenarts niets in het paspoort te noteren. Hij of zij moet wel een logboekformulier (met passende wachttijd) aan de paardenhouder overhandigen. Wanneer de dierenarts een (dier)geneesmiddel van de positieve lijst toedient, moet hij of zij, naast het logboekformulier, deze toediening ook in het paspoort aangeven (figuur 2-4). Enkele veelgebruikte stoffen uit de positieve lijst zijn in het kader weergegeven. In alle andere gevallen moet het paard van de slacht worden uitgesloten. Voorbeelden van in de praktijk vaak gebruikte stoffen die leiden tot uitsluiting van de slacht zijn in het kader opgenomen. Bij paarden die uitgesloten zijn van de slacht hoeven alleen de vaccinaties in het paspoort te worden genoteerd. Een logboekformulier is voor deze paarden dus niet nodig. De eigen administratie van de dierenarts voor toegediende of afgegeven (dier)geneesmiddelen moet natuurlijk wel worden bijgehouden. Paardenhouders van voedselproducerende paarden moeten een administratie bijhouden van de (dier)geneesmiddelen die aan deze paarden zijn toegediend. Deze administratie moet de paardenhouder vijf jaar bewaren. Als het paard ter slacht wordt aangeboden, moet door de paardenhouder uit deze informatie, de informatie over de laatste zes maanden samen met het paardenpaspoort worden aangeleverd.

SAMENVATTING

In het hoofdstuk 'Medische behandelingen' van het paardenpaspoort staat of een paard wel of niet geslacht mag worden voor menselijke consumptie. Staat hier niets en staat er in het I&R-systeem ook geen uitsluiting, dan mag het paard worden geslacht. Een paardenhouder mag niet meer zelf een dier uitsluiten van de slacht. Hij of zij mag het dier wel laten euthanaseren.

Een paard mag niet worden geslacht voor menselijke consumptie als:

- het paard (dier)geneesmiddelen krijgt waardoor het niet meer geschikt is voor menselijke consumptie; de dierenarts sluit het paard dan via het paspoort en het I&R-systeem (Horsecheck of IKB Nederland) uit van de slacht;
- de tijd tussen de geboorte en uitgifte van het paspoort langer dan 9 maanden is;
- het geldige paspoort een duplicaat (identiteit van het paard is bekend) of een vervangend (identiteit van het paard is niet duidelijk) paspoort is;
- de houder in het verleden, vóór het ingaan van de regeling, heeft aangegeven dat het paard niet geslacht mocht worden voor menselijke consumptie.

Staat in het paspoort of in het I&R-systeem dat een paard niet naar de slacht mag, dan is een aanpassing hiervan niet meer mogelijk.

DANKWOORD

Veel dank gaat uit naar drs. Sietske Mesu (Apotheek faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht) en dr. Joost van Herten (KNMvD) voor het kritisch meeziën.

Figuur 3. Pagina 8 uit het Europese paardenpaspoort ingevoerd vanaf 2022; hier moet de dierenarts die op pagina 7 zijn gegevens heeft ingevuld de medicijnen van de positieve lijst invullen. In oudere paspoorten kan deze pagina er wat anders uitzien of op een andere plaats in het paspoort staan.

Figuur 4. Pagina 12 uit het Europese paardenpaspoort ingevoerd vanaf 2022; hier staan de voetnoten toegelicht (hier is alleen de Nederlandse taal afgedrukt).

Voorbeelden van stoffen die essentieel zijn voor de behandeling van paarden:

acepromazine, bupivacaine, diazepam, guaifenesine, midazolam, propofol, triamcinolon en sucralfaat.

De wachttijd voor het slachten van paarden na het einde van de behandeling met deze stoffen bedraagt zes maanden. De verantwoordelijke dierenarts dient de toediening van deze stoffen in het paspoort in te schrijven. De volledige lijst van essentiële stoffen ('zes-maandenlijst') is opgenomen in de bijlage van de EU-verordening 122/2013.

Voorbeelden van stoffen verboden te gebruiken bij een voor de slacht bestemd paard:

chlooramfenicol (denk aan oogzalf), fenylbutazon, metformine, methadon, metronidazol, pergolide en zilversulfadiazine.

Vóór toediening van deze stoffen, moet de verantwoordelijke dierenarts het paard onherroepelijk van de slacht uitsluiten door dit in het paspoort te vermelden en ook digitaal via de Horsecheck of via IKB Nederland te melden.

Zie zo nodig de EU-verordening 37/210 om te controleren of een stof een maximumwaarde voor residuen heeft en dus toegediend mag worden aan een voor de slacht bestemd paard.

Deel III / IV Register van toegediende geneesmiddelen/Medication record (Enregistrement de la medication/Versiechte Arsenale)				

UITLEG VAN DE VOETNOTEN

EXPLANATION OF THE FOOTNOTES/EXPLICATION DES NOTES/ERKLÄRUNG DER FUSSNOTEN

- (1) Alleen invullen als deze sectie op een andere datum is afgegeven dan sectie I.
- (2) Doorhalen wat niet van toepassing is.
- (3) De stoffen moeten worden gespecificeerd op basis van de overeenkomstig artikel 115, lid 5, van Verordening (EU) 2019/6 opgestelde lijst.
- (4) Informatie over andere overeenkomstig Verordening (EU) 2019/6 toegediende diergeneesmiddelen is facultatief.
- (5) Naam, adres, postcode en plaats (in hoofdletters).
- (6) Telefoonnummer volgens het model [+ landcode (netnummer) abonneenummer].
- (7) Deel IV moet worden ingevuld overeenkomstig artikel 44 van Uitvoeringsverordening (EU) 2021/963.
- (8) Het afdrucken van deze verwijzing is alleen verplicht voor duplicaten van identificatiedocumenten die overeenkomstig artikel 38, lid 2, punt b), van Verordening (EU) 2021/963 worden afgegeven.